

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 13 maja 2010 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 2010 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 3, w art. 158 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
"Protokół sporządzony pisemnie zawiera oznaczenie sądu, miejsce i datę posiedzenia, nazwiska sędziów, protokolanta, prokuratora, stron, interwenientów, jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz oznaczenie sprawy i wzmiankę co do jawności.";
- 2) w art. 1 w pkt 3, w art. 158 w § 4 wyrazy "prezes sądu na wniosek przewodniczącego" zastępuje się wyrazami "przewodniczący na wniosek strony" oraz wyraz "odpowiedniej" zastępuje się wyrazami "całości lub";
- 3) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:
"Art. 1a. Do dnia 31 grudnia 2012 r. wszystkie sądy powszechne zostaną wyposażone w urządzenia rejestrujące dźwięk albo obraz i dźwięk."

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Po rozpatrzeniu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego uchwalonej przez Sejm na 65. posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 2010 r., Senat podjął uchwałę, w której proponuje wprowadzenie do przedmiotowej ustawy 3 poprawek.

Poprawka nr 1 ma charakter redakcyjny – jej celem jest nadanie przepisowi art. 158 § 1 zdanie pierwsze prawidłowego brzmienia z punktu widzenia reguł języka polskiego. Tak jak prawidłowe jest bowiem wskazanie, iż protokół pisemny powinien zawierać (wymieniać) "nazwiska" osób biorących udział w posiedzeniu jawnym, tak też należałoby w zmienianym przepisie wskazać, że protokół ma obejmować "wzmiankę" co do jawności" oraz "miejsce i datę posiedzenia". Nie wydaje się być natomiast poprawną redakcją odnosząca wyraz "oznaczenie" także do wyżej wspomnianych elementów, ponieważ w kontekście zawartości protokołu można mówić jedynie o "oznaczeniu sądu" oraz "oznaczeniu sprawy".

Poprawka nr 2 została przyjęta z uwagi na zaistniałą obawę, że zbyt daleko idące obwarowania w zakresie sporządzania tzw. transkrypcji protokołu sporządzonego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk mogą nade wszystko znacząco utrudnić stronom postępowania cywilnego korzystanie z przysługujących im uprawnień procesowych. Dotyczy to zwłaszcza osób wykluczonych cyfrowo. Przyznanie prezesowi sądu kompetencji do rozstrzygnięcia o potrzebie sporządzenia pisemnej wersji odpowiedniej części protokołu elektronicznego (i to wyłącznie na wniosek przewodniczącego) skutkowałoby niewątpliwie ograniczeniem dostępności transkrypcji, co z kolei mogłoby mieć niejednokrotnie poważne konsekwencje dla strony czy też interwenienta wobec obowiązującej w procesie cywilnym zasady kontradyktoryjności. Zdaniem Senatu kompetencja, o której mowa w art. 158 § 4, powinna przysługiwać przewodniczącemu, jako że jest on w stanie ocenić, czy rzeczywiście w rozpoznawanej sprawie zachodzi konieczność sporządzenia transkrypcji całego bądź części protokołu mającego postać zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku, zaś prawo zgłoszenia stosownego wniosku w tym przedmiocie powinna mieć strona (jak również jej przedstawiciel ustawowy lub pełnomocnik, względnie interwenient, który do niej przystąpił). Zdaniem Senatu zapewnienie większej dostępności pisemnej wersji protokołu elektronicznego (czy wręcz jej urealnienie) uzyskane dzięki omawianej poprawce pozwoli stronom na efektywną obronę ich prawnych interesów, natomiast pełnomocnikom procesowym umożliwi rzetelne wywiązywanie się z swoich obowiązków.

Poprzez przyjęcie poprawki nr 3 Senat określił termin, w którym powinno zostać ukończone przedsięwzięcie polegające na wyposażeniu sądów powszechnych w urządzenia służące utrwalaniu przebiegu posiedzeń jawnych w formie zapisów audio albo audio-wideo. Wprowadzenie w ustawie takiego terminu jest niezbędne, albowiem jego pominięcie mogłoby mieć ten skutek, że w sądach nie dysponujących odpowiednią aparaturą jeszcze przez bliżej nieokreślony okres sporządzany mógłby być tylko protokół pisemny z powołaniem się na art. 157 § 1¹ k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą. Taka sytuacja bezsprzecznie postawiłaby pod znakiem zapytania realizację idei, która przyświeca rozpatrzonej ustawie o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.